

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण

प्राधिकृत प्रकाशन

शुक्रवार, डिसेंबर २८, २००७/पौष ७, शके १९२९

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पृष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग चार

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम.

अनुक्रमणिका

पृष्ठे

सन २००७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ८.— महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश

३१७-३२७

सहकार, पणन व वस्त्रोद्योग विभाग

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक २८ डिसेंबर २००७.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. VIII OF 2007.

AN ORDINANCE FURTHER TO AMEND THE MAHARASHTRA
CO-OPERATIVE SOCIETIES ACT, 1960.

सन २००७ चा महाराष्ट्र अध्यादेश क्रमांक ८.

महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये आणखी सुधारणा करण्याकरिता अध्यादेश.

२००७
चा महा.
अध्या.
७.
ज्याअर्थी, महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी दिनांक २९ ऑक्टोबर, २००७ रोजी महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २००७ (यात यापुढे ज्याचा निर्देश 'उक्त अध्यादेश' असा करण्यात आला आहे) प्रख्यापित केला होता ;

आणि ज्याअर्थी, दिनांक १९ नोव्हेंबर, २००७ रोजी राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन पुन्हा भरल्यानंतर, महाराष्ट्र विधानमंडळ अधिवेशनामध्ये, दिनांक २२ नोव्हेंबर, २००७ रोजी, उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या

अधिनियमात रुपांतर करणारे विधेयक, सन २००७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७४ म्हणून मांडण्यात आले होते ;

आणि ज्याअर्थी, उक्त विधेयक राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त समितीकडे विचारार्थ पाठविण्यात आले आहे ;

आणि ज्याअर्थी, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ (२)(क) द्वारे करण्यात आलेल्या तरतुदीं अनुसार, राज्य विधानमंडळाचे अधिवेशन पुन्हा भरल्यापासून सहा आठवडे समाप्त झाल्यानंतर उक्त अध्यादेश अंमलात येण्याचे बंद होईल ;

आणि ज्याअर्थी, उक्त अध्यादेशाच्या तरतुदी अंमलात असण्याचे चालू राहणे इष्ट आहे ;

आणि ज्याअर्थी, राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि यात यापुढे दिलेल्या प्रयोजनांसाठी उक्त अध्यादेशाच्या तरतुदी अंमलात असणे चालू राहण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी तत्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे ;

त्याअर्थी, आता, भारताच्या संविधानाच्या अनुच्छेद २१३ च्या खंड (१) द्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्राचे राज्यपाल, याद्वारे, पुढील अध्यादेश प्रख्यापित करित आहेत :-

सक्षिप्त नाव व प्रारंभ. १. (१) या अध्यादेशास, महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) (पुढे चालू राहणे) अध्यादेश, २००७ असे म्हणावे.

(२) तो, दिनांक २९ ऑक्टोबर, २००७ रोजी अंमलात आला असल्याचे मानण्यात येईल.

सन १९६१ चा महाराष्ट्र अधिनियम क्रमांक २४ याच्या कलम २ ची सुधारणा. २. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० (यात यापुढे ज्याचा निर्देश "मुख्य अधिनियम" असा करण्यात आला आहे) याच्या कलम २ मध्ये,— १९६१ चा महा. २४.

(क) खंड (१० क-दोन) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :-

"(१० क दोन-एक) "सहकारी पतसंरचना संस्था" याचा अर्थ, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक किंवा राज्य सहकारी बँक, असा आहे ;"

(ख) खंड (१० क) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :-

"(१० ख) "ठेवीदार" किंवा "वित्तीय सेवा उपभोक्ता" या संज्ञेचा अर्थ, जी व्यक्ती, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेमध्ये, विहित करण्यात येईल अशा कालावधीसाठी, विवक्षित रक्कम ठेव म्हणून ठेवील ती व्यक्ती, असा आहे ;"

(ग) खंड (१९) मधील उप-खंड (क) मध्ये, "किंवा हितैषी सदस्य" या मजकुरानंतर, "आणि प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेतील कोणताही ठेवीदार किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्ता" हा मजकूर जादा दाखल करण्यात येईल ;

(घ) खंड (१९) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :-

"(१९ क) "राष्ट्रीय बँक" याचा अर्थ, राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक अधिनियम, १९८१ चा ६१.

याच्या तरतुदीनुसार स्थापन करण्यात आलेली राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड), असा आहे ; ”

३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु आणखी असे की, सदस्यांच्या, संस्थेच्या कार्यक्षेत्रातील निवासाबाबतची शर्त, सहकारी पतसंरचना संस्था असलेल्या संस्थेच्या नोंदणीस लागू असणार नाही. ”

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ६
ची सुधारणा.

४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १३ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, एखाद्या सहकारी पतसंरचना संस्थेने उपविधीत केलेल्या सुधारणेची नोंदणी करण्यासाठी केलेला अर्ज, तो मिळाल्याच्या दिनांकापासून एका महिन्याच्या आत निबंधक निकालात काढील. ”

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम १३
ची सुधारणा.

५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २१ क मधील, पोट-कलम (१) मध्ये, “ साध्य होत नसतील ” या मजकुरानंतर “ किंवा जी प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, “ बँक ”, “ बँक व्यवसाय ”, “ बँक व्यवसायी ” हे शब्द किंवा तिच्या नावांमधील “ बँक ” या शब्दाचे अन्य कोणतेही साधित शब्द यांचा वापर करित असेल ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम २१ क
ची सुधारणा.

६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २२ मधील पोट-कलम (१) मध्ये, खंड (च) नंतर, पुढील खंड समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ (छ) ठेवीदार किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्ता ; ”

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम २२
ची सुधारणा.

७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम २७ मध्ये, पोट-कलम (११) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ (१२) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेच्या बाबतीत, तिच्या ठेवीदारास किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्त्यास मत देण्याचा हक्क असेल :

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम
२७ ची सुधारणा.

परंतु असे की, संबंधित कागदपत्रांत, संयुक्त ठेवीदारांपैकी किंवा संयुक्त वित्तीय सेवा उपभोक्त्यांपैकी ज्याचे नाव प्रथम असेल त्याला मत देण्याचा हक्क असेल आणि त्याच्या अनुपस्थितीत ज्याचे नाव दुसरे असेल त्याला आणि त्या दोघांच्याही अनुपस्थितीत त्यांच्यानंतर ज्याचे नाव असेल त्याला मत देण्याचा हक्क असेल :

परंतु आणखी असे की, वैयक्तिक ठेवीदारांनी किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्त्यांनी ठेव ठेवल्याच्या किंवा वित्तीय सेवांचा उपभोग घेण्याच्या दिनांकापासून दोन वर्षे पूर्ण केलेली नसतील तर अशा कोणत्याही व्यक्तीस मत देण्याचा हक्क असणार नाही ; आणि वैयक्तिक ठेवीदाराव्यतिरिक्त अन्य ठेवीदारास किंवा वित्तीय सेवा उपभोक्त्यास प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेच्या कामकाजामध्ये मत देण्याचा हक्क राहिल ; मात्र त्यासाठी त्यांना, ठेव ठेवण्यात आल्याच्या किंवा वित्तीय सेवांचा उपभोग घेण्याच्या दिनांकापासून तीन वर्षे पूर्ण करणे आवश्यक असेल. ”

सन १९६९ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ४३
ची सुधारणा.

८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४३ मध्ये, —

(क) पोट-कलम (१) मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, सहकारी पतसंरचना संस्था, टेवीवरील व कर्जावरील व्याजदराच्या बाबतीत भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वांशी अनुरूप अशा, तिच्या स्वतःच्या धोरणांचा अंगीकार करील. ”;

(ख) पोट-कलम (२) मधील, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमातील काहीही, सहकारी पतसंरचना संस्थांना लागू असणार नाही. तथापि, अशा संस्थेला भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वांशी अनुरूप अशा तिच्या स्वतःच्या धोरणाचा अंगीकार करता येईल. ”;

(ग) पोट-कलम (२) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

“(३) पोट-कलमे (१) व (२) मध्ये काहीही अंतर्भूत असले तरी, आणि भारतीय रिझर्व बँकेने व राष्ट्रीय बँकेने वेळोवेळी घालून दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांना अधीन राहून, सहकारी पतसंरचना संस्थेला,—

(क) संस्था व तिचे सदस्य यांचे हित लक्षात घेऊन, भारतीय रिझर्व बँकेने विनियमित केलेल्या कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेता येईल ;

(ख) टेवीवरील व कर्जावरील व्याजाचा दर ठरविता येईल ; आणि

(ग) कर्जविषयक धोरणे निश्चित करता येतील व वैयक्तिक कर्जांशी संबंधित प्रश्नांच्या बाबतीत निर्णय घेता येईल. ”

सन १९६९ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ४४
ची सुधारणा.

९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ४४ मध्ये, पहिल्या परंतुकानंतर, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु आणखी असे की, या पोट-कलमातील काहीही, सहकारी पतसंरचना संस्थांनी तयार केलेल्या कर्ज देण्याच्या धोरणाला लागू असणार नाही. तथापि, अशी संस्था, भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वांशी अनुरूप अशा तिच्या स्वतःच्या धोरणाचा अंगीकार करील. ”

सन १९६९ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४ याचे
कलम ४४ क
वगळणे.

१०. मुख्य अधिनियमाचे कलम ४४ क वगळण्यात येईल.

सन १९६९ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ५०
ची सुधारणा.

११. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ५० मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या बाबतीत, राज्य शासन, तिच्या एकूण भागभांडवलाच्या २५% हून अधिक भागभांडवल धारण करणार नाही आणि संस्थेला, शासनाने अंशदान केलेले भागभांडवल आणखी कमी करण्याचा पर्याय उपलब्ध असेल. ”.

१२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६७ मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, राष्ट्रीय बँकेने विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषांना अनुसरून निबंधकाने दिलेल्या मार्गदर्शक तत्त्वांनुसार, तिच्या सदस्यांना लाभांश देईल. ”.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ६७
ची सुधारणा.

१३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६८ च्या पोट-कलम (१) मध्ये, “ प्रत्येक संस्था ” या मजकुराऐवजी “ सहकारी पतसंरचना संस्था नसणारी प्रत्येक संस्था ” हा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ६८
ची सुधारणा.

१४. मुख्य अधिनियमाचे कलम ६९क वगळण्यात येईल.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४ याचे
कलम ६९क
वगळणे.

१५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ६९ क नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल:—

“जिल्हा-
स्तरीय
समित्या
व राज्य-
स्तरीय
समिती
घटित
करणे.

६९ ख. राज्य शासन, राज्यातील गट सचिवांच्या समस्या सोडविण्यासाठी त्याला योग्य वाटतील आशा, जिल्हास्तरीय समित्या व राज्यस्तरीय समिती घटित करील. ”.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४ यात
कलम ६९ ख
समाविष्ट
करणे.

१६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७० ऐवजी, पुढील कलम दाखल करण्यात येईल:—

“निधीची
गुंतवणूक

७०. सहकारी पतसंरचना संस्थेखेरीज इतर प्रत्येक संस्था, आपला निधी, पुढीलपैकी एका किंवा अनेक ठिकाणी गुंतवील किंवा ठेव म्हणून ठेवील :—

(क) मध्यवर्ती बँक किंवा राज्य सहकारी बँक ;

१८८२
चा २.

(ख) भारतीय विश्वस्तव्यवस्था अधिनियम, १८८२ याच्या कलम २० मध्ये विनिर्दिष्ट केलेल्या रोख्यांपैकी कोणताही रोखा ;

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ७०
ऐवजी नवीन
कलम दाखल
करणे.

(ग) मर्यादित दायित्व असलेल्या संस्थेने व तिच्याप्रमाणे त्याच वर्गीकरणात मोडणाऱ्या अन्य कोणत्याही संस्थेने काढलेले शेअर्स किंवा प्रतिभूति बंधपत्रे किंवा ऋणपत्रे :

परंतु असे की, कोणतीही संस्था, तिच्याकडे भरणा झालेल्या भागभांडवलाची, विहित करण्यात येईल अशा प्रमाणापेक्षा अधिक गुंतवणूक करणार नाही :

परंतु आणखी असे की, सहकारी पतसंरचना संस्था, भारतीय रिझर्व बँकेने वेळोवेळी विहित केलेल्या मार्गदर्शक तत्वांना अधीन राहून, तिचा निधी गुंतविले. ”.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४ यात
कलम ७२ क
समाविष्ट करणे.

१७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७२ नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल:—

“ ७२ क. या अधिनियमात किंवा त्या त्या वेळी अंमलात असलेल्या कोणत्याही कायद्यात काहीही अंतर्भूत असले तरी, सहकारी पतसंरचना संस्थांना, त्यांच्या निवडीनुसार कोणत्याही संघीय संरचनेशी संलग्न किंवा असंलग्न होण्याचे स्वातंत्र्य असेल :

परंतु असे की, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या सर्वसाधारण सभेत, अशा संस्थेच्या एकूण सदस्यांपैकी तीन चतुर्थांश सदस्यांनी बहुमताने या प्रयोजनार्थ ठराव संमत करणे आवश्यक आहे. ”.

निवड
केलेल्या
संघीय
संरचनेशी
संलग्न
किंवा
असंलग्न
होण्याचे
स्वातंत्र्य.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४ यात
कलम ७३ड क
समाविष्ट करणे.

१८. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ड नंतर, पुढील कलम समाविष्ट करण्यात येईल:—

“ ७३ ड क. समितीचा सदस्य असण्याच्या निरर्हतेसंबंधातील या अधिनियमाच्या किंवा त्याखाली केलेल्या नियमांच्या तरतुदींना बाध न आणता, जर एखादी व्यक्ती,—

(एक) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या किंवा राज्य सहकारी बँकेच्या मंडळावर प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेखेरीज अन्य संस्थेचे प्रतिनिधित्व करित असेल आणि अशा संस्थेने अशा बँकेस नव्वद दिवसांपेक्षा अधिक कालावधीसाठी देणी चुकती करण्यात कसूर केलेली असेल;

(दोन) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेची कसूरदार असेल किंवा कसूरदार प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेची पदाधिकारी असेल;

(तीन) ज्या संस्थेची व्यवस्थापन समिती बरखास्त करण्यात आली असेल अशा संस्थेचे प्रतिनिधित्व करित असेल,

तर, अशी कोणतीही व्यक्ती, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेचा किंवा राज्य सहकारी बँकेचा संचालक म्हणून नियुक्त केली जाण्यास, नामनिर्देशित केली जाण्यास, स्वीकृत केली जाण्यास, किंवा संचालक होण्यास पात्र असणार नाही. ”.

जिल्हा
मध्यवर्ती
सहकारी
बँकेचा
किंवा
राज्य
सहकारी
बँकेचा
संचालक
असण्या-
साठी
निरर्हता.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम
७३छ ची
सुधारणा.

१९. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ छ मध्ये, पोट-कलम (३) नंतर, पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल:—

“(४) (क) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेच्या आणि राज्य सहकारी बँकेच्या संचालक मंडळावर भारतीय रिझर्व बँकेने किंवा राष्ट्रीय बँकेने विहित केलेली अर्हता धारण करणारे दोन व्यावसायिक असतील.

(ख) निबंधक, त्या बँकेला, त्याने निदेशात नमूद केलेल्या कालमर्यादेच्या आत, अशा व्यावसायिकांना तिच्या संचालक मंडळावर रवीकृत करण्याचा निदेश देईल. जर बँकेने, पूर्वोक्त निदेशांचे अनुपालन करण्यात कसूर केली तर, निबंधक स्वतः, अशा व्यावसायिक संचालकांची नियुक्ती करील आणि अशी नियुक्ती उक्त बँकेवर बंधनकारक असेल. व्यावसायिक संचालकास मतदानाच्या अधिकारासह सर्व अधिकार असतील.”

२०. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७३ ज मध्ये, पोट-कलम (२) नंतर पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, निबंधक किंवा प्रशासक, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या बाबतीत त्या संस्थेच्या व्यवस्थापनाचा कार्यभार स्वीकारल्याच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या कालावधीच्या आत निवडणूक घेईल. ”

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या
कलम ७३ ज
ची सुधारणा.

२१. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७४ मधील पोट-कलम (२) मध्ये, पुढील परंतुक जादा दाखल करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांच्या मुख्य कार्यकारी अधिकाऱ्याच्या नियुक्तीसाठीची अर्हता, भारतीय रिझर्व बँकेने वेळोवेळी विहित केल्याप्रमाणे असेल. ”

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ७४
ची सुधारणा.

२२. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७७ क मध्ये, पोट-कलम (३) मधील परंतुकारेवजी, पुढील परंतुके दाखल करण्यात येतील :—

“ परंतु असे की, अशा प्रकारे नियुक्त करण्यात आलेली समिती किंवा प्रशासक हा, संस्थेचे व्यवस्थापन हाती घेतल्याच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या आत सहकारी पतसंरचना संस्थेची नवीन समिती घटित करण्यासाठी आवश्यक ती व्यवस्था करील :

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ७७ क
ची सुधारणा.

परंतु आणखी असे की, समितीचा किंवा प्रशासकाचा पदावधी पूर्ण झाल्यानंतर किंवा समाप्त झाल्यानंतर जर समिती घटित झाली नाही किंवा घटित होऊ शकली नाही तर, समितीचा किंवा यथास्थिति, प्रशासकाचा पदावधी, जोपर्यंत नवीन समिती यथोचितरीत्या घटित होत नाही तोपर्यंत वाढविण्यात आल्याचे मानण्यात येईल. ”

२३. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ७८ मध्ये, —

(क) पोट-कलम (१) मध्ये शेवटी, पुढील परंतुके जादा दाखल करण्यात येतील :—

“ परंतु आणखी असे की, भारतीय रिझर्व बँकेशी अगोदर विचारविनिमय केल्याशिवाय या पोट-कलमान्वये जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची किंवा राज्य सहकारी बँकेची समिती बरखास्त करण्यात येणार नाही किंवा ती दूर करण्यात येणार नाही :

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ७८
ची सुधारणा.

परंतु असेही की, निबंधकाला, पुढील परिस्थिती असल्याखेरीज प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेची समिती बरखास्त करता येणार नाही :—

(एक) संस्थेला लागोपाठच्या तीन वर्षांमध्ये तोटा झालेला असेल ; किंवा

(दोन) गंभीर वित्तीय नियमबाह्य बाबी किंवा अफरातफरी उघडकीस आल्या असतील ; किंवा

(तीन) अशा आशयाचे न्यायिक निदेश देण्यात आलेले असतील ; किंवा

(चार) सतत गणपूर्ती होत नसेल :

परंतु असेही की, बरखास्त झालेल्या प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्थेच्या मंडळाचे सदस्य हे, मंडळ बरखास्त झाल्याच्या दिनांकापासून तीन वर्षांच्या कालावधीसाठी समितीचे सदस्य म्हणून पुन्हा निवडून येण्यासाठी, पुन्हा नियुक्त होण्यासाठी, पुन्हा नामनिर्देशित होण्यासाठी किंवा पुन्हा स्वीकृत केले जाण्यासाठी पात्र असणार नाहीत. ”;

(ख) पोट-कलम (४) मध्ये,—

(एक) विद्यमान परंतुकापूर्वी, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, प्रशासक, सहकारी पतसंरचना संस्थेच्या मंडळाच्या बरखास्तीच्या आदेशाच्या दिनांकापासून दोन महिन्यांच्या कालावधीच्या आत सहकारी पतसंरचना संस्थेची नवीन समिती घटित करण्याची व्यवस्था करील : ”;

(दोन) विद्यमान परंतुकात, “ परंतु असे की ”, या मजकुराऐवजी “ परंतु आणखी असे की ” असा मजकूर दाखल करण्यात येईल.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम ८१
ची सुधारणा.

२४. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ८१ मध्ये —

(एक) पोट-कलम (१) मध्ये, —

(क) उप-खंड (क) नंतर, पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ परंतु असे की, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांची लेखापरीक्षा, राष्ट्रीय बँकेने मान्यता दिलेल्या सनदी लेखापालाकडून करण्यात येईल. ” ;

(ख) उप-खंड (ख) मध्ये, विद्यमान परंतुकानंतर पुढील परंतुक समाविष्ट करण्यात येईल :—

“ परंतु आणखी असे की, प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, प्रत्येक सहकारी वर्षात निदान एकदा तरी, निबंधकाने ठेवलेल्या लेखापरीक्षक नामिकेतील लेखापरीक्षकाद्वारे; किंवा भारतीय सनदी लेखापाल संस्थेने दिलेले सहकारी संस्था लेखापरीक्षा प्रमाणपत्र धारण करणाऱ्या एखाद्या सनदी लेखापालाद्वारे आपल्या लेखांची लेखापरीक्षा करण्याची व्यवस्था करील. जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक, प्रत्येक सहकारी वर्षात निदान एकदा तरी, राष्ट्रीय बँकेने मान्यता दिलेल्या लेखापरीक्षकांच्या नामिकेतील एखाद्या सनदी लेखापालाकडून आपल्या लेखांची लेखापरीक्षा करण्याची व्यवस्था करील. ” ;

(दोन) पोट-कलम (६) नंतर, पुढील पोट-कलम जादा दाखल करण्यात येईल :—

“(७) भारतीय रिझर्व बँकेने सहकारी बँकेची विशेष लेखापरीक्षा करण्यास सांगितले तर तिची तशी विशेष लेखापरीक्षा करण्यात येईल; आणि त्याबाबतचा अहवाल आणि विशेष लेखापरीक्षा अहवाल याबाबत निबंधकाला कळवून ते अहवाल भारतीय रिझर्व बँकेकडे सादर करण्यात येतील.”

२५. मुख्य अधिनियमाच्या कलम ११०क ला पोट-कलम (१) असा नवीन क्रमांक देण्यात येईल; आणि अशा नव्याने क्रमांक दिलेल्या पोट-कलम (१) नंतर पुढील पोट-कलम समाविष्ट करण्यात येईल :—

“(२) या अधिनियमात काहीही अंतर्भूत असले तरी, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँक आणि राज्य सहकारी बँक यांच्या बाबतीत भारतीय रिझर्व बँकेने सल्ला दिल्याप्रमाणे, निबंधक, एका महिन्याच्या आत, मंडळ बरखास्त करील आणि परिसमापकाची नेमणूक करील.”

२६. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १५७ मध्ये, “ संस्थांच्या वर्गास ” हा मजकूर ज्या दोन ठिकाणी आला आहे त्या दोन्ही ठिकाणी त्या मजकुरानंतर “ सहकारी पतसंरचना संस्थेव्यतिरिक्त,” हा मजकूर समाविष्ट करण्यात येईल.

२७. मुख्य अधिनियमाच्या कलम १६५ मध्ये, पोट-कलम (२) मधील, खंड (बत्तीस-क) वगळण्यात येईल.

२००७
चा महा.
अध्या.

२८. (१) महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २००७ हा, याद्वारे मागे घेण्यात येत आहे.

७. (२) उक्त अध्यादेश अशा प्रकारे मागे घेण्यात आला असला तरीही, उक्त अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमान्वये करण्यात आलेली कोणतीही गोष्ट किंवा कार्यवाही ही, या अध्यादेशाद्वारे सुधारणा करण्यात आलेल्या मुख्य अधिनियमान्वये करण्यात आलेली गोष्ट किंवा कार्यवाही असल्याचे मानण्यात येईल.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम
११०क ची
सुधारणा.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम
१५७ ची
सुधारणा.

सन १९६१ चा
महाराष्ट्र
अधिनियम
क्रमांक २४
याच्या कलम
१६५ ची
सुधारणा.

सन २००७ चा
महाराष्ट्र
अध्यादेश क्रमांक
७ मागे घेऊन
त्याचे निरसन
व व्यावृत्ती.

निवेदन.

सहकारी पतसंरचनेला नवसंजीवनी देण्यासाठी प्रा. वैद्यनाथन यांच्या अध्यक्षतेखाली नियुक्त केलेल्या पास्क कार्सच्या शिफारशी भारत सरकारने स्वीकारलेल्या आहेत. त्यानुसार, महाराष्ट्र शासन, भारत सरकार व राष्ट्रीय कृषि व ग्रामीण विकास बँक (नाबार्ड) यांनी सामंजस्य करारावर स्वाक्षरी केलेली आहे परिणामी, प्राथमिक कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांना आपला तोटा भरून काढणे शक्य होईल. सामंजस्य करारानुसार, प्राथमिक कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांचा पतव्यवसायामुळे झालेला तोटा भरून काढण्यासाठी भारत सरकारने १०० % अनुदान उपलब्ध करून देण्याचे मान्य केलेले आहे. प्राथमिक कृषि पतसंस्था, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांच्या, अकृषिक पतव्यवसायामुळे झालेल्या तोट्यापैकी ५० % तोटा, केंद्र सरकार सोसणार आहे. सहकारी पतसंरचना संस्थांचे (Co-operative credit structure entities) संगणकीकरण, मनुष्यबळ विकास, लेखांकन पद्धतीमध्ये तांत्रिक दर्जावाढ करण्याबाबतच्या सुधारणा व व्यवस्थापन माहिती यंत्रणेचा विकास यांसाठी १०० % वित्तीय सहाय्य देण्याचे देखील भारत सरकारने मान्य केलेले आहे.

२. वर उल्लेखिल्याप्रमाणे, भारत सरकारकडून वित्तीय सहाय्य मिळविण्यासाठी, महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये विवक्षित सुधारणा करण्यासाठी महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी दिनांक २९ ऑक्टोबर, २००७ रोजी महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २००७ (२००७ चा महा. अध्या. ७), प्रख्यापित केला आहे.

३. महाराष्ट्र सहकारी संस्था अधिनियम, १९६० यामध्ये उक्त अध्यादेश प्रख्यापित करून, केलेल्या सुधारणांची ठळक वैशिष्ट्ये खालीलप्रमाणे आहेत :-

(एक) सहकारी पतसंरचना संस्था, ठेवी व कर्जे यांवरील व्याजदराच्या बाबतीत, भारतीय रिझर्व बँकेच्या मार्गदर्शक तत्वांना अनुरूप अशा त्यांच्या स्वतःच्या धोरणांचा अंगीकार करतील.

(दोन) भारतीय रिझर्व बँक व नाबार्ड यांच्या मार्गदर्शक तत्वांना अधीन राहून, सहकारी पतसंरचना संस्था, भारतीय रिझर्व बँकेने विनियमित केलेल्या कोणत्याही वित्तीय संस्थेकडून कर्ज घेईल.

(तीन) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, नाबार्डने विनिर्दिष्ट केलेल्या निकषांना अनुसरून निबंधकाने दिलेल्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार, तिच्या सदस्यांना लाभांश देईल.

(चार) प्राथमिक सहकारी कृषि पतसंस्था, ठेवीदार व वित्तीय सेवा उपभोक्ते यांना, संस्थेचे सदस्य म्हणून घेईल व त्यांना मत देण्याचा हक्क असेल.

(पाच) सहकारी पतसंरचना संस्थेला, तिच्या निवडीनुसार कोणत्याही संघीय संरचनेशी संलग्न होण्याचे स्वातंत्र्य असेल.

(सहा) जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँका व राज्य सहकारी बँक यांच्या संचालक मंडळावर व्यावसायिक संचालकांची नियुक्ती करणे.

(सात) भारतीय रिझर्व बँकेशी अगोदर विचारविनिमय करून, जिल्हा मध्यवर्ती सहकारी बँकेची किंवा राज्य सहकारी बँकेची समिती बरखास्त करणे किंवा दूर करणे.

४. त्यानंतर, दिनांक १९ नोव्हेंबर, २००७ रोजी राज्य विधानमंडळाचे पुन्हा अधिवेशन भरल्यावर उक्त अध्यादेशाचे राज्य विधानमंडळाच्या अधिनियमात रूपांतर करणारे विधेयक, दिनांक २२ नोव्हेंबर २००७ रोजी, सन २००७ चे विधानसभा विधेयक क्रमांक ७४ म्हणून महाराष्ट्र विधानसभेमध्ये मांडण्यात आले होते. तथापि, उक्त विधेयक राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांच्या संयुक्त समितीकडे विचारार्थ पाठविण्यात आले आहे.

५. राज्य विधानमंडळाचे पुन्हा अधिवेशन भरल्यापासून सहा आठवड्यांचा कालावधी समाप्त झाल्यानंतर उक्त अध्यादेश अंमलात असण्याचे बंद होणार असल्यामुळे उक्त अध्यादेशाच्या तरतुदी अंमलात असण्याचे चालू ठेवणे इष्ट आहे, असे शासनास वाटते.

६. राज्य विधानमंडळाच्या दोन्ही सभागृहांचे अधिवेशन चालू नाही आणि महाराष्ट्राच्या राज्यपालांनी महाराष्ट्र सहकारी संस्था (दुसरी सुधारणा) अध्यादेश, २००७ (२००७ चा महा. अध्या. ७) याच्या तरतुदी अंमलात असण्याचे चालू ठेवण्यासाठी तात्काळ कार्यवाही करणे जीमुळे आवश्यक व्हावे अशी परिस्थिती अस्तित्वात असल्याबद्दल त्यांची खात्री पटली आहे म्हणून, हा अध्यादेश प्रख्यापित करण्यात येत आहे.

मुंबई,

दिनांक २८ डिसेंबर २००७.

एस. एम. कृष्णा,

महाराष्ट्राचे राज्यपाल,

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सुधीर कुमार गोयल,

शासनाचे प्रधान सचिव.

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण
प्राधिकृत प्रकाशन

शुक्रवार, डिसेंबर २८, २००७/पौष ७, शके १९२९

स्वतंत्र संकलन म्हणून फाईल करण्यासाठी या भागाला वेगळे पुष्ठ क्रमांक दिले आहेत.

भाग आठ

महाराष्ट्र विधानमंडळाचे अधिनियम व राज्यपालांनी प्रख्यापित केलेले अध्यादेश व केलेले विनियम आणि विधि व न्याय विभागाकडून आलेली विधेयके (इंग्रजी अनुवाद).

In pursuance of clause (3) of article 348 of the Constitution of India, the following translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) (Continuance) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VIII of 2007), is hereby published under the authority of the Governor.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

A. M. SHINDEKAR,
Secretary to Government,
Law and Judiciary Department.

[Translation in English of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) (Continuance) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VIII of 2007), published under the authority of the Governor.]

CO-OPERATION, MARKETING AND TEXTILES DEPARTMENT

Mantralaya, Mumbai 400 032, dated the 28th December 2007.

MAHARASHTRA ORDINANCE No. VIII OF 2007.

AN ORDINANCE

further to amend the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960.

WHEREAS the Governor of Maharashtra had promulgated the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007, on the 29th October 2007 (hereinafter referred to as "the said Ordinance");

Mah.
Ord. VII
of 2007.

AND WHEREAS upon the re-assembly of the State Legislature on the 19th November 2007, a Bill for converting the said Ordinance into an Act of the State Legislature was introduced in the Maharashtra Legislative Assembly as L.A. Bill No. LXXIV of 2007, on the 22nd November 2007;

(५५९)

AND WHEREAS the said Bill has been referred to the Joint Committee of both Houses of the State Legislature ;

AND WHEREAS as provided by article 213 (2) (a) of the Constitution of India, the said Ordinance would cease to operate after the expiration of six weeks from the re-assembly of the State Legislature ;

AND WHEREAS it is expedient to continue the operation of the provisions of the said Ordinance ;

AND WHEREAS both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action to continue the operation of the provisions of the said Ordinance, for the purposes hereinafter appearing ;

NOW, THEREFORE, in exercise of the powers conferred by clause (1) of article 213 of the Constitution of India, the Governor of Maharashtra is hereby pleased to promulgate the following Ordinance, namely :—

Short title
and
commence-
ment.

1. (1) This Ordinance may be called the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) (Continuance) Ordinance, 2007.

(2) It shall be deemed to have come into force on the 29th October 2007.

Amendment
of section
2 of Mah.
XXIV of
1961.

2. In section 2 of the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960 (hereinafter referred to as the "principal Act"),—

Mah.
XXIV
of
1961.

(a) after clause (10-*aii*), the following clause shall be inserted, namely:—

"(10-*aii-1*) "co-operative credit structure entity" means the primary agricultural credit co-operative society, the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank ;";

(b) after clause (10-A), the following clause shall be inserted, namely :—

"(10-B) "depositor" or "financial service user" means a person who deposits certain amount in primary agricultural co-operative credit society for such period as may be prescribed ;";

(c) in clause (19), in sub-clause (a), the following words shall be added at the end, namely :—

"and any depositor or financial service user of primary agricultural co-operative credit society";

(d) after clause (19), the following clause shall be inserted, namely :—

"(19A) "National Bank" means the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD), constituted under the provisions of the National Bank for Agriculture and Rural Development Act, 1981 ;".

Act No.
61 of
1981.

3. In section 6 of the principal Act, in sub-section (1), after the first proviso, the following proviso shall be added, namely:—
 “Provided further that, the condition regarding residence of the members in the area of operation of the society shall not apply for registration of the society, being the co-operative credit structure entity.”
- Amendment of section 6 of Mah. XXIV of 1961.
4. In section 13 of the principal Act, to sub-section (1), the following proviso shall be added, namely:—
 “Provided that, the application for registration of the amendment of by-laws of the co-operative credit structure entity shall be disposed of, by the Registrar within a period of one month from the date of its receipt.”
- Amendment of section 13 of Mah. XXIV of 1961.
5. In section 21A of the principal Act, in sub-section (1), after the word “served”, the following words shall be inserted, namely:—
 “or any primary agricultural co-operative credit society using the word ‘Bank’, ‘Banking’, ‘Banker’ or any other derivative of the word ‘Bank’ in its name.”
- Amendment of section 21A of Mah. XXIV of 1961.
6. In section 22 of the principal Act, in sub-section (1), after clause (f), the following clause shall be inserted, namely:—
 “(g) the depositor or the financial service user.”
- Amendment of section 22 of Mah. XXIV of 1961.
7. In section 27 of the principal Act, after sub-section (11), the following sub-section shall be added, namely:—
 “(12) In the case of a primary agricultural credit co-operative society, the depositor or financial service user shall have right to vote :
 Provided that, out of joint depositors, joint financial service users whose name stands first in the relevant documents shall have the right to vote and in his absence whose name stands second and in the absence of both, the next shall have the right to vote :
 Provided also that, unless two years by an individual depositors or financial service users are completed from the date of deposit or financial service use, no such person shall have right to vote; and, the depositor or the financial service user, other than an individual, shall have right to vote in the affairs of a primary agricultural credit co-operative society, provided they complete three years from the date of deposit or financial service use.”
- Amendment of section 27 of Mah. XXIV of 1961.
8. In section 43 of the principal Act,—
 (a) to sub-section (1), the following proviso shall be added, namely:—
 “Provided that, the co-operative credit structure entity shall adopt its own policies regarding interest rates on deposits and loans in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.”
- Amendment of section 43 of Mah. XXIV of 1961.

(b) in sub-section (2), after the first proviso, the following proviso shall be added, namely :—

“Provided further that, nothing in this sub-section shall apply to the co-operative credit structure entity. However, such entity may adopt its own policy in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.”;

(c) after sub-section (2), the following sub-section shall be added, namely :—

“(3) Notwithstanding anything contained in sub-sections (1) and (2), and subject to the guidelines issued by the Reserve Bank of India and the National Bank, from time to time, a co-operative credit structure entity may,—

(a) borrow from any financial institution regulated by the Reserve Bank of India, keeping in view the interest of the society and its members;

(b) decide interest rates on deposits and loans; and

(c) decide loan policies and issues relating to individual loans.”.

Amendment of section 44 of Mah. XXIV of 1961. **9.** In section 44 of the principal Act, after the first proviso, the following proviso shall be added, namely :—

“Provided further that, nothing in this section shall apply to the loan making policy made by the co-operative credit structure entity. However, such entity shall adopt its own policy in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.”.

Deletion of section 44A of Mah. XXIV of 1961. **10.** Section 44A of the principal Act shall be deleted.

Amendment of section 50 of Mah. XXIV of 1961. **11.** To section 50 of the principal Act, the following proviso shall be added, namely :—

“Provided that, in the case of the co-operative credit structure entity, the State Government shall not hold more than 25% of the total share capital and the entity shall have option to further reduce the share capital contributed by the Government.”.

Amendment of section 67 of Mah. XXIV of 1961. **12.** To section 67 of the principal Act, the following proviso shall be added, namely :—

“Provided that, the primary agricultural credit co-operative society shall pay dividend to its members as per the guidelines issued by the Registrar, in accordance with criteria specified by the National Bank.”.

Amendment of section 68 of Mah. XXIV of 1961. **13.** In section 68 of the principal Act, in sub-section (1), for the words “Every society” the words “Every society not being co-operative credit structure entity” shall be substituted.

14. Section 69A of the principal Act shall be deleted. Deletion of section 69A of Mah. XXIV of 1961.
15. After section 69A of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 69B in Mah. XXIV of 1961.
- “69B. The State Government shall constitute District Level Committees and the State Level Committee, from time to time, as it shall deem fit, for solving the problems of Group Secretaries in the State.”. Construction of District Level and State Level Committees.
16. For section 70 of the principal Act, the following section shall be substituted, namely :— Substitution of section 70 of Mah. XXIV of 1961.
- “70. Every society other than the co-operative credit structure entity shall invest or deposit its funds in one or more of the following :— Investment of Funds.
- (a) in a Central Bank, or the State Co-operative Bank ;
- (b) in any of the securities specified in section 20 of the Indian Trusts Act, 1882 ;
- (c) in the shares, or security bonds, or debentures, issued by any other society with limited liability and having the same classification to which it belongs :
- Provided that, no society shall invest more than such proportion of its paid up share capital as may be prescribed :
- Provided further that, the co-operative credit structure entity shall invest its funds subject to guidelines as may be issued, from time to time, by the Reserve Bank of India.”.
17. After section 72 of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :— Insertion of section 72A in Mah. XXIV of 1961.
- “72A. Notwithstanding anything contained in this Act or any other law for the time being in force, the co-operative credit structure entity shall have the liberty for the affiliation or disaffiliation with the federal structure of its choice : Freedom of affiliation or disaffiliation with a federal structure of choice.
- Provided that, in the general meeting of the co-operative credit structure entity, a resolution for this purpose is passed by a majority of not less than three-fourth of the total members of such entity.”.

Insertion of section 73-EA in Mah. XXIV of 1961.

18. After section 73-E of the principal Act, the following section shall be inserted, namely :—

Disqualification for being director of District Central Co-operative Bank or State Co-operative Bank.

“73-EA. Without prejudice to the other provisions of this Act or the rules made thereunder, in relation to the disqualification of being a member of a committee, no person shall be eligible for being appointed, nominated, co-opted or, for being a director of a District Central Co-operative Bank or of the State Co-operative Bank, if he,—

(i) is a person who represents a society other than a primary agricultural credit co-operative society on the board of a District Central Co-operative Bank or State Co-operative Bank, if the society to whom he represents has committed a default towards the payments of such Bank for a period exceeding ninety days ;

(ii) is a person who is defaulter of a primary agricultural credit co-operative society or an office bearer of a defaulting primary agricultural co-operative credit society ;

(iii) is a person, who represents a society whose Managing Committee is superseded.”.

Amendment of section 73-G of Mah. XXIV of 1961.

19. In section 73-G of the principal Act, after sub-section (3), the following sub-section shall be inserted, namely :—

“(4) (a) There shall be two professionals on the board of directors of District Central Co-operative Bank and State Co-operative Bank having qualifications prescribed by the Reserve Bank of India or the National Bank.

(b) The Registrar shall direct the bank concerned to co-opt such professionals on the board of directors within the time limit specified in the direction by the Registrar. If the bank fails to comply with the aforesaid directions, the Registrar himself shall appoint such professional directors and such appointment shall be binding on the said bank. The professional director shall have all the rights inclusive of voting right.”.

Amendment of section 73-H of Mah. XXIV of 1961.

20. In section 73-H of the principal Act, after sub-section (2), the following proviso shall be added, namely :—

“Provided that, in the case of co-operative credit structure entity, the Registrar or administrator shall hold election within a period of two months from the date of taking over the management of the society.”.

Amendment of section 74 of Mah. XXIV of 1961.

21. In section 74 of the principal Act, to sub-section (2), the following proviso shall be added, namely :—

“Provided that, the qualifications for appointment of the Chief Executive Officer of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall be such as may be prescribed by the Reserve Bank of India, from time to time.”.

22. In section 77A of the principal Act, in sub-section (3), for the proviso, the following provisos shall be substituted, namely :—

Amendment
of section
77A of
Mah. XXIV
of 1961.

“ Provided that, a committee or administrator so appointed shall make necessary arrangements for constituting a new committee of the co-operative credit structure entity within two months from the date of assuming the management of the society :

Provided further that, if a committee is not, or cannot be, constituted at the expiry or determination of the term of office of the committee or the administrator, the term of office of the committee or the administrator, as the case may be, shall be deemed to be extended until the new committee is duly constituted.”.

23. In section 78 of the principal Act,—

Amendment
of section
78 of Mah.
XXIV of
1961.

(a) in sub-section (1), the following provisos shall be added at the end, namely :—

“ Provided further that, the supersession or removal of the committee of the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank under this sub-section shall not be done without prior consultation with Reserve Bank of India :

Provided also that, the committee of a primary agricultural co-operative credit society shall not be superseded by the Registrar, except under the following circumstances, namely :—

- (i) if a society incurs losses for three consecutive years ;
- or
- (ii) if serious financial irregularities or frauds have been identified; or
- (iii) if there are judicial directives to this effect; or
- (iv) if there is perpetual lack of quorum :

Provided also that, the members of the Board of a primary agricultural credit co-operative society which has been superseded shall not be eligible to be re-elected, re-appointed, re-nominated or re-co-opted, as a member of the committee for a period of three years from the date of supersession of the Board.”;

(b) in sub-section (4),—

(i) before the existing proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

“ Provided that, the administrator shall make arrangements for constitution of a new committee of co-operative credit structure entity, within a period of two months from the date of order of supersession of board of co-operative credit structure entity ;” ;

(ii) in the existing proviso, for the words “ Provided that ” the words “ Provided further that ” shall be substituted.

Amendment
of section
81 of Mah.
XXIV of
1961.

24. In section 81 of the principal Act,—

(i) in sub-section (1),—

(a) after sub-clause (a), the following proviso shall be inserted, namely :—

“Provided that, the audit of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall be conducted by a Chartered Accountant approved by the National Bank ;”;

(b) in sub-clause (b), after the existing proviso, the following proviso shall be inserted, namely :—

“Provided further that, the primary agricultural credit co-operative societies shall arrange to get their accounts audited at least once in each co-operative year by an auditor from the panel of auditors maintained by the Registrar ; or by a Chartered Accountant holding a certificate in co-operative audit issued by the Institute of Chartered Accountants of India. The District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank shall arrange to get their accounts audited at least once in each co-operative year through a Chartered Accountant from the panel of auditors approved by the National Bank.”;

(ii) after sub-section (6), the following sub-section shall be added, namely :—

“(7) Special audit of co-operative Bank if requested by the Reserve Bank of India shall be conducted and report thereof shall be submitted to the Reserve Bank of India under intimation to the Registrar alongwith the Special Audit Report.”.

Amendment
of section
110A of
Mah. XXIV
of 1961.

25. Section 110A of the principal Act shall be re-numbered as sub-section (1) thereof; and after the sub-section (1), so re-numbered, the following sub-section shall be inserted, namely :—

“(2) Notwithstanding anything contained in this Act, in the case of the District Central Co-operative Bank and the State Co-operative Bank, the supersession of the Board and appointment of liquidator shall be made by the Registrar, within one month of being so advised by the Reserve Bank of India.”.

Amendment
of section
157 of
Mah. XXIV
of 1961.

26. In section 157 of the principal Act, after the word “societies”, at both the places where it occurs, the words “other than co-operative credit structure entity” shall be inserted.

Amendment
of section
165 of
Mah. XXIV
of 1961.

27. In section 165 of the principal Act, in sub-section (2), clause (xxxii-a) shall be deleted.

- Mah. 28. (1) The Maharashtra Co-operative Societies (Second Repeal by
Ord. Amendment) Ordinance, 2007, is hereby withdrawn. of Mah.
VII of Ord. VII
2007. (2) Notwithstanding such withdrawal, anything done or any of 2007
action taken under the principal Act, as amended by the said and
Ordinance, shall be deemed to have been done or taken under saving.
the principal Act, as amended by this Ordinance.

STATEMENT

The Government of India has accepted the recommendations of the "Task Force" appointed under the Chairmanship of Prof. Vaidyanathan for revitalisation of Co-operative Credit Structure. Accordingly, the Government of Maharashtra, the Government of India and the National Bank for Agriculture and Rural Development (NABARD) have signed Memorandum of Understanding. As a result, it will now be possible for the Primary Agriculture Credit Societies, the District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank to make up their losses. As per the Memorandum of Understanding, Government of India has agreed to provide 100% grants for recouping the losses of the Primary Agriculture Credit Societies, the District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank arising out of agricultural credit business. The 50% losses of Primary Agriculture Credit Societies, District Central Co-operative Banks and State Co-operative Bank arising out of non-agricultural credit business are to be borne by the Government of India. The Government of India has also agreed to provide 100% financial assistance for computerisation, human resource development, technology upgradation reforms in accounting system and development of Management Information System of co-operative credit structure entities.

2. In order to get the financial assistance from the Government of India, as mentioned above, to carry out certain amendments in the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, the Governor of Maharashtra has promulgated, the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VII of 2007), on the 29th October 2007.

3. The salient features of the amendments carried out in the Maharashtra Co-operative Societies Act, 1960, by promulgation of the said Ordinance, are as under :—

(i) The co-operative credit structure entity will adopt its own policies regarding interest rates on deposits and loans in conformity with the Reserve Bank of India guidelines.

(ii) The co-operative credit structure entity will borrow, subject to the guidelines of the Reserve Bank of India and NABARD, from financial institutions regulated by the Reserve Bank of India.

(iii) The Primary Agricultural Credit Co-operative Society will pay dividend to its members as per the guidelines issued by the Registrar, in accordance with the criteria specified by the NABARD.

(iv) The Primary Agricultural Credit Co-operative Society will admit the depositor and financial service users as members of the society with voting rights.

(v) The co-operative credit structure entity shall be at liberty to affiliate with the federal structure of its choice.

(vi) Appointment of Professional Directors on the Board of the Directors of District Central Co-operative Banks and the State Co-operative Bank.

(vii) Supersession or removal of the Committee of the District Central Co-operative Bank or the State Co-operative Bank with the prior consultation with the Reserve Bank of India.

4. Thereafter, upon re-assembly of the State Legislature on the 19th November 2007, a Bill to convert the said Ordinance into an Act of the State Legislature was introduced in the Maharashtra Legislative Assembly as L.A. Bill No. LXXIV of 2007, on the 22nd November 2007. However, the said Bill has been referred to the Joint Committee of both Houses of the State Legislature.

5. As the said Ordinance would cease to operate at the expiration of six weeks from the re-assembly of the State Legislature, the Government considers it expedient to continue the operation of the provisions of the said Ordinance.

6. As both Houses of the State Legislature are not in session and the Governor of Maharashtra is satisfied that circumstances exist which render it necessary for him to take immediate action to continue the operation of the provisions of the Maharashtra Co-operative Societies (Second Amendment) Ordinance, 2007 (Mah. Ord. VII of 2007), this Ordinance is promulgated.

Mumbai,

Dated the 28th December 2007.

S. M. KRISHNA,

Governor of Maharashtra.

By order and in the name of the
Governor of Maharashtra,

SUDHIR KUMAR GOEL,
Principal Secretary to Government.